

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
19 oktober 2023

Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027

Remiss från kommunstyrelsen KS 2023/739

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholm stads trygghetsprogram 2020-2023 antogs av kommunfullmäktige 2021 och har nu reviderats. Struktur, fokusområden och ansvar i förslag till nytt trygghetsprogram för 2024-2027 är huvudsakligen samma som i nu gällande trygghetsprogram. Programmet har uppdaterats med ny lagstiftning inom området och ett antal nya exempel på stadens arbete inom fokusområdena. Det övergripande målet för stadens samlade brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är att tryggheten ska öka genom förebyggande insatser. Trygghetsprogrammet fokuserar både på social och situationell prevention och har även fortsättningsvis fyra fokusområden. Dessa är förebyggande insatser, riktade sociala insatser, stadens offentliga miljö och stadsutveckling.

Förvaltningen ställer sig positiv till det reviderade trygghetsprogrammet. Staden har fortsatt stora utmaningar inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området och trygghetsprogrammet utgör en viktig del för att motverka detta genom att skapa förutsättningar för ett systematiskt brottsförebyggande arbete med ett omfattande preventivt socialt arbete, riktade insatser och trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön. Programmet lyfter de utmaningar som finns i samhället kopplat till utsatthet för brott och den minskade tryggheten och ligger bra i linje med det arbete som förvaltningen bedriver.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027 till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 27 oktober 2023. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden,

kulturnämnden, socialnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, förskolenämnden, samtliga stadsdelsnämnder, Stockholms Stadshus AB, Polisregion Stockholm och Storstockholms Brandförsvär.

Ärendet

Stockholm stads trygghetsprogram 2020-2023 antogs av kommunfullmäktige 2021 och har nu reviderats. Struktur, fokusområden och ansvar i förslag till nytt trygghetsprogram för 2024-2027 är huvudsakligen samma som i nu gällande trygghetsprogram. Programmet har uppdaterats med ny lagstiftning inom området och ett antal nya exempel på stadens arbete inom fokusområdena.

Att Stockholm är och upplevs som en trygg och säker stad är ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Det övergripande målet för stadens samlade brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är att tryggheten ska öka genom förebyggande insatser. Genom att långsiktigt minska bakgrundsorsakerna till brott och otrygghet som segregation, ekonomisk och social utsatthet, otrygga familjeförhållanden, planering och skötsel av den offentliga miljön och stadsutveckling har staden som vision att inte ha några särskilt utsatta grupper eller utsatta områden samt öka tryggheten i hela staden. Trygghetsprogrammet är ett styrdokument som anger inriktning för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samt tydliggör ansvarsfördelning för stadens nämnder och bolagsstyrelser utifrån gällande lagar och ansvarsområden. Programmet anger vidare hur nämnder och bolag kan arbeta brottsförebyggande på ett kunskapsbaserat sätt och i linje med den metod som rekommenderas av Brå (Brottsförebyggande rådet).

Stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete sker tvärsektoriellt och på bred front i såväl skola som i socialtjänst och i utvecklingen av en ren, attraktiv och trygg stadsmiljö. Trygghetsprogrammet fokuserar både på social och situationell prevention och har även fortsättningsvis fyra fokusområden:

- Förebyggande insatser
- Riktade sociala insatser
- Stadens offentliga miljö
- Stadsutveckling

Under fokusområdet förebyggande arbete har arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan inkluderats. Välfärdsbrott innebär ett felaktigt utnyttjande av skattemedel, vilket riskerar att hota legitimiteten för både välfärden och det offentliga. Staden

arbetar utifrån en bred ansats där välfärdsbrott innefattar brott och fusk inom stadens samtliga välfärdssystem, möjliggörande faktorer för välfärdsbrott (till exempel felaktig folkbokföring, ID-brott, falska intyg) samt fusk och oegentligheter inom stadens upphandlade tjänster. Otillåten påverkan är demokratihotande och ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på eller fatta beslut som de känner sig tvingade till. Det kan också handla om att inte polisanmäla brott eller misstanke om brott. Otillåten påverkan är ett av flera förfaranden inom välfärdsbrottsligheten.

Trygghetsprogrammet utgör också stadens brottsförebyggande program och tydliggör att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är prioriterat och förankrat och att det ska råda en samsyn om syfte och mål med arbetet. Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuell data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering och samverkan internt i staden och med externa aktörer. Brottslighet och otrygghet hänger ofta ihop och påverkar stockholmarnas frihet och livskvalitet. Oro för brott kan leda till en känsla av otrygghet och upplevelsen av otrygghet påverkar vår livskvalitet. Utöver brottslighetens effekter på människors trygghet, välmående och livskvalitet innebär brottslighet också kostnader på kort och lång sikt. Brottsligheten kan också leda till att vissa områden blir mindre attraktiva för boende och för näringsidkare.

Staden har en central roll i arbetet med att öka trygghet och minska brottslighet i samhället. Från och med den 1 juli 2023 har kommuner genom *lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Lagen syftar till att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är effektivt och kunskapsbaserat. Trygghetsprogrammet sätter ramarna för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och beskriver processen för samverkan samt de områden inom staden som är mest aktuella. Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuell data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering och samverkan internt i staden och med externa aktörer. Det finns i staden en mängd andra beslutade program, riktlinjer och stödmaterial som på en mer detaljerad nivå beskriver delar av arbetet.

Programmet ska även säkerställa att arbetet utgår från stadens samlade hållbarhetsarbete i Agenda 2030 och genomsyras av ett jämställdhets-, barn-, funktionshinder-, Hbtqi- samt äldreperspektiv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med förvaltningens trygghetssamordnare. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 9 oktober 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till det reviderade trygghetsprogrammet. Staden har fortsatt stora utmaningar inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området och trygghetsprogrammet utgör en viktig del för att motverka detta genom att skapa förutsättningar för ett systematiskt brottsförebyggande arbete med ett omfattande preventivt socialt arbete, riktade insatser och trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön. Att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet är utifrån rådande läge med ökat antal skjutningar och sprängningar en central fråga för staden. Trygghetsprogrammet utgör en viktig nyckel för att motverka detta.

Trygghetsprogrammet redogör på ett tydligt sätt för strukturen för stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från kraven som ställs i lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Det är också bra att kopplingen till andra viktiga styrdokument lyfts fram i programmet såsom stadens säkerhetsprogram med inriktning för krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd, informationssäkerhet och olycksförebyggande arbete eftersom trygghetsfrågorna och säkerhetsfrågorna är nära sammanlänkade och arbetet sker parallellt. Även samverkansöverenskommelsen mellan staden och Polisregion Stockholm som beskriver riktning, mål och prioriteringar med det gemensamma brottsförebyggande arbetet är ett nära sammankopplat styrdokument. Överenskommelsen fastställer hur samverkan ska ske mellan organisationerna i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, i linje med metoder, arbetssätt och ramverk i trygghetsprogrammet.

Programmet lyfter de utmaningar som finns i samhället kopplat till utsatthet för brott och den minskade tryggheten och ligger bra i linje med det arbete som förvaltningen bedriver. Trygghetsfrågorna har hög prioritet inom förvaltningen/stadsdelsområdet och arbetet sker i samverkan med andra nämnder och bolag inom staden samt med externa aktörer som polis, region, fastighetsägare, företag och civilsamhälle. En väl fungerande samverkan är av största vikt i det

dagliga trygghetsarbetet och det lyfts fram på ett bra sätt i programmet.

Det är positivt att arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan har inkluderats under fokusområdet förebyggande arbete. Detta är ett aktuellt och viktigt område och förvaltningen prioriterar insatser, exempelvis utökad kontroll i handlägningsprocessen för föreningsbidrag, för att försöka förebygga och motverka välfärdsbrott.

Förvaltningen ser vidare positivt på att kommunikation förs fram som en metod för att öka tryggheten eftersom kännedom om stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ökar tilliten hos medborgarna. Bland annat lyfter programmet att all kommunikation ska sträva efter att bygga förtroendefulla relationer med stockholmarna, att staden alltid ska vara tydlig som avsändare och att den information som förmedlas alltid ska vara korrekt, saklig och aktuell.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det är bra att trygghetsarbetet fortsatt ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsprocess och att uppföljning ska genomföras inom ramen för den ordinarie uppföljningen av kommunfullmäktiges mål och budget. Detta bidrar till att frågorna fortsätter vara prioriterade.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Emma Liljenberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-09-28
Emma Liljenberg, Avdelningschef	2023-09-27